

Mennesker vilde formaa at sætte deres Præg paa Hærens Befalingsmandskab.

Jeg nærer ingen Tvivl om, at den militære Sagkundskab vil sige: Saadanne Styrker, som efter dette kan tænkes tilvejebragt, vil blive ganske umulige at føre i Kamp. Det er troligt nok, det nærer jeg for Resten heller ingen Tvivl om; men da man, som det synes mig, er enig om, at vi ikke kan løse nogen Kampopgave, forekommer det mig heller ikke, at den militære Sagkundskab har Grund til at nære nogen Ængstelse i den Anledning. Man erkender fra alle Sider, at det, der kan være Tale om, er at konstatere et Neutralitetsbrud, og vi maa ogsaa gaa til at bruge Magt; men denne Magt kan ikke strække sig til mere, end hvad man evner, og naar man støtter sig paa et saadant Neutralitetsværn, som vil opstaa ved en Kombination af disse to Systemer, vil der reelt aldrig kunne komme til at foregaa nogen Kamp udover en Tilkendegivelse af, at vi modsætter os et eventuelt Neutralitetsbrud.

Og vil det Mandskab, der saaledes kom til at staa til Disposition for de forskellige Vaaben, blive saa fuldkommen uanvendeligt, naar det møder med den rette Forstaaelse af den Opgave, som er stillet det? Under Krigen saa vi, at det Sikringsmandskab, som kom ind, efter 4 til 6 Ugers Forløb blev sat til og fandtes egnet til at udføre Bevogtningstjeneste. Vi saa, hvorledes en menig Pioner kunde lede en hel Deling Infanteri ved Skyttegravsarbejde, Faskinearbejde o. s. v. I den Tid var der jo nogen Forstaaelse af, hvilke Opgaver man havde for. Og det er det, jeg mener skal ligge til Grund for en saadan Ordning, dette, at Mandskabet, Folket, forstaaer: Det, vi her skal lave, er ikke noget Krigsmaskineri, det er en Sikkerhedsstyrke, som kun har dette ene til Opgave, at foretage Vagttjeneste og naturligvis forsvare Landets Neutralitet ved det gennem dette Folkeværn skabte Middel.

Det er den første Opgave. Den anden maa være at stabilisere den lovligt siddende Regering paa et folkeligt betryggende Grundlag. Det tror jeg ogsaa, at saadant et Værn kan gøre, uden at man behøver at være bange for, at der skal danne sig politiske Fraktioner indenfor Værnet, der har nogen som helst Sandsynlighed for at føre deres Ideer igennem.

Det ærede Medlem Hr. P. Munch udtalte i Gaar: Vi erkender, at for de militære Styrker, som opstilles, kan der komme den Situation, at man bliver nødt til at anvende Magt; der kan tænkes at komme den Situation. Men den Magtudfoldelse, som i det

givne Tilfælde vilde komme til Anvendelse, maatte — saaledes forstod jeg da Udtalelsen — være den forhaandenværende Magt; man kunde ikke tænke sig pludselig at foretage en Ompostering af de Vagtstyrker, man havde til Disposition, men vilde med den tilstedeværende Styrke tilkendegive, at her forelaa et Neutralitetsbrud.

Naar man nu er enig om dette, hvad Opgaven er, enig om, at egentlige Kampopgaver formaaer vi ikke at løse, saa gælder det om at skabe den Ordning, som denne Opgave kræver, ud fra den folkelige Forstaaelse deraf. Vil man lave noget, der støtter sig paa rent militære Grundsætninger, tror jeg, det vil skabe Modvillie i vort Folk i alle Lag. Det, der foreligger her, er naturligvis et Spørgsmaal, der bliver afgjort under politiske Hensyn; men det bør ikke være en politisk Afgørelse, der træffes i denne Sag; man bør tilstræbe en folkelig Ordning, der hviler paa et bredt folkeligt Grundlag, som ikke er præget af bestemte politiske Tendenser og politiske Opfattelser.

Vi kan derfor ikke slutte os til noget af de stillede Forslag. Jeg skal ikke komme ind paa at diskutere dem, vi er ikke Tilhængere af noget af de Principper, her opstilles. Jeg skal derimod henstille til den højtærede Regering og til dette høje Ting at standse Behandlingen af denne Sag og nedsætte en ny Kommission. Men denne Kommission skulde rigtignok ikke have den Opgave at rippe op i Fortidens Synder. Naturligvis maa man støtte sig paa de Erfaringer, som Krigstiden har forlenet os med. Men denne Kommission skulde have en ganske bestemt Opgave, nemlig at søge at tilvejebringe en Ordning, der hvilede, som jeg nævnte før, paa et folkeligt Grundlag, eventuelt med det af Pædagogerne stillede Forslag som Udgangspunkt. Det tror jeg vil være en Maade at faa løst denne Opgave paa; for løses den nu ved det Flertal, der sidder i dette høje Ting, paa den Maade, som den høje Regering foreslaar, nærer jeg ingen Tvivl om, at saa snart der sker en politisk Strømkæntning i vort Land, vil den gennemførte Ordning blive taget op til ny Overvejelse, og der vil da blive foretaget Ændringer efter andre Principper. Kunde vi for nærværende bekvemme os, alle Partier, til at erkende, at ingen af os har Ret — det ene vil for lidt, det andet vil for meget —, tror jeg, vi stod paa et Grundlag, der havde Udsigt til at bringe os et varigt Folkeværn. Jeg mener, Maalet maa være at skabe et Værn, som nyder Folkets Tillid.